

TĒVIŠKĒS AIDAI

Nr. 48 (1443) 1984 m. gruodžio 7 d.

Melbourne

XXIX METAI

NAUJAS VYSKUPAS LIETUVAI

Vyskupas Liudas Povilonis pakeltas į Arkivyskupus, kai 1985. VII. 25 jam sueis 75 metai amžiaus ir turės pasitraukti iš pareigų. Tad Popiežius dabar jam paskyrė pavaduotoją vyskupą Juozą Preikšą, kuris vėliau perims pareigas iš Arkivyskupo.

Popiežius Jonas Paulius II Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinio administratoriaus vyskupo Liudo Povilonio pagelbininku paskyrė Vilkaviškio kleboną ir dekaną kunigą Juozą Preikšą, drauge jį nominuodamas titulinį Egnazijos vyskupą.

Naujai popiežiaus nominuotas Kauno ir Vilkaviškio vyskupas pagelbininkas Juozas Preikšas yra gimęs 1926. XI. 22, kunigu išventintas 1951. IX. 23. Teologijos studijas gilino teologijos fakultete prie Kauno Kunigų Seminarijos ir išgijo teologijos licenciatu laipsnį. Keletą metų dėstė dogmatinę teologiją Kauno Kunigų Seminarijoje. Nuo 1969 metų yra Vilkaviškio klebonas ir dekanas. Vilkaviškio vyskupijos bažnytinio teismo teisėjas. Siemet kun. Juozas Preikšas buvo išrinktas Vilkaviškio vyskupijos Kunigų tarybos nariu ir konsultorium.

Popiežius Jonas Paulius II suteikė asmeninį Arkivyskupo titulą Kauno arkivyskupijos bei Vilkaviškio vyskupijos apaštaliniam administratoriui ir Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkui vyskupui Liudui Poviloniui.

Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Agostino Casaroli arkivyskupui Liudui Poviloniui išsiuntė tokio turinio telegramą:

"Didžiai džiaugiuosi, galėdamas pranešti Jūsų Ekscelencijai, kad Šventasis Tėvas Jūsų kunigybtės 50-ties metų jubiliejaus proga suteikia Jums asmeninį ("ad personam") arkivyskupo titulą. Pridėdamas šį titulą prie Jūsų einamų Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų

apaštalinio administratoriaus pareigų. Jo Šventenybė nori dar kartą išreikšti savo dėkingumą ir drauge įvertinti Jūsų atliktą ganytojinį darbą, uoliai ir ištikimai atliekant minėtų vyskupijų apaštališko administratoriaus ir Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko misiją".

Zinią apie vyskupui Liudui Poviloniui suteikiamą arkivyskupo titulą ir jam pasiūstos Vatikano Valstybės sekretoriaus kardinolo Casaroli telegramos tekstą skelbė Vatikano dienraštis "L'Osservatore Ro-

mano" ir Vatikano radijas visomis pagrindinėmis kalbomis. Tie patys Vatikano socialinės komunikacijos organai taip pat skelbia žinią apie Vilkaviškio klebono ir dekaną paskyrimą Kauno bei Vilkaviškio vyskupijų apaštalinio administratoriaus pagelbininku ir Tėviškės Aidai nuosirdžiai sveikina Arkivyskupą Liudą Povilonį ir jo pagelbininką naująjį vyskupą Juozą Preikšą. Drauge su Lietuvos katalikų bendruomene meldžiamės už naują Lietuvos vyskupų konferencijos narį ir už visus Lietuvos ganytojus, kad visagalys Dievas jiems teiktų jėgų, išminties ir drąsos vesti Dievo tautą ištikimybės, tiesos, meilės ir išganyimo keliu!

BENDRUOMENĖ IR JAUNIMAS

Rašo V. Bukevičius

Po Kalėdų lietuviai iš visų Australijos kampų suplauks į Canbergą - Lietuvų Dienas - spręsti bendruomeninių reikalų ir pasigėrėti kultūriniais atsiekimais, kuriems buvo ruošiamasi per paskutinius du metus. Labai džiugu, kad suplauks daug jaunimo, kuris aktyviai dalyvaus sporto žaidynėse, tau tiniuose šokiuose, talentų pasirody me, jaunimo koncerte ir kt. Gaila, kad Krašto Tarybos suvažiavime bus jaučiamas jų didelis trūkumas, o be priaugančio jaunimo Krašto Tarybos ir Bendruomenės dienos yra suskaičiuotos.

Canberroje AL Jaunimo Sąjungos posėdžiai vyksta tuo pačiu laiku kaip ir Krašto Tarybos posėdžiai. Savaime kyla klausimas, kodėl jaunimas yra atsiskyres nuo bendruomenės ir nedalyvauja kartu Krašto Tarybos posėdžiuose, nes jų tarpe yra nemažas skaičius ir Krašto Tarybos narių. Jaunimas

skundžiasi, kad Krašto Tarybos posėdžiuose jie negali dalyvauti, nes Lietuvos Dienų metu jie yra per daug užsiėmę ir visur dalyvauja; gal būt būtų pats laikas ir Krašto Tarybos atstovams pagalvoti ar nevertėtų daryti Krašto Tarybos sesijas ne Lietuvos Dienų metu, bet Velykų metu - gal tada jaunimas galėtų daugiau įsijungti į Bendruomenės veiklą.

Jau pats Jaunimo Sąjungos egzistavimas rodo, kad Bendruomenės struktūroje jaunimas neranda sau vietos. Juk tikrumoje jaunimo vadovai yra tarp 25-40 metų ir tokie asmenys yra patys tinkamiausi vadovauti ne tik jaunimui, bet ir bendruomenei. Ypatingai dabar, artėjant VI Pasaulio Lietuvos Jaunimo Kongresui Australijoje, būtų nepaprastai naudinga visai Australijos Bendruomenei, jeigu sekanti Krašto Valdyba būtų sudaryta iš jaunesnės kartos žmonių. O tokių žmonių mes turime ir pats laikas jiems užleisti vadovaujančias vietas. Tokia Krašto Valdyba koordinuotų bendruomenės veiklą su artėjančiu Jaunimo Kongresu ir turėtų ir vyresnės ir jaunesnės kartos pasitikėjimą. Kalbėti, kad jaunimas neturi patyrimo bendruomenės veikloje yra netikslu, nes daugelis iš senesnių bendruomenės "vilkių" su malonumu padės jauniesiems kartai, jeigu jiems ta pagalba bus reikalinga.

Organizavimas VI Jaunimo Kongreso yra aukštesnė proga jaunimui ir bendruomenei sueiti kartu ir

(Nukelta į 2 puslapį)

LIETUVIAI PASAULYJE

— Čikagos kardinolas Bernardin paskyrė lietuvių kun. Dr. Jurgį Šaruską Čikagos arkivyskupijos ribose gyvenančių lietuvių sielovados direktorium. Tai pirmasis atvejis, kad didžiojoje Čikagos arkivyskupijoje yra skiriamas specialus asmuo rūpintis lietuvių sielovados reikalais. Kun. Dr. Jurgis Šaruskas ir toliau eis anksčiau turimas pareigas - arkivyskupijos kurijos planavimo komisijoje ir Cicero šv. Antano lietuvių parapijos administratoriaus.

— Pranas Nedzinskas - Nedas mirė lapkričio 16 d. Čikagoje. Buvo gimęs Dzūkijoje. Nepriklausomybės metais buvo ulonų pulko karininkas, Alytaus skautų tunto tuntininkas. Išėivijoje veikė su skautais. Ilgą laiką buvo rajono vadu, dirbo atsargos karininkų ramovėje, vadovavo Dzūkų draugijai. Palaidotas lapkričio 19 d. Čikagos šv. Kazimiero kapinėse.

— Pavijos, šiaurės Italijoje, miesto burmistras šiomis dienomis kreipėsi į Vilniaus miesto burmistrą, prašydamas padaryti visa, kas galima, kad popiežius Jonas Paulius II galėtų aplankyti Lietuvą.

— Genuvos mieste, šiaurės Italijoje, Charles Peguy kultūros centras surengė dvi paskaitas: "Lietuva, lietuvių tauta" ir "Lietuvos Bažnyčia". Šias paskaitas skaitė du žymūs lietuvių bičiuliai: Centro įkūrėjas ir vadovas kunigas Romano Scalfi ir knygos apie Lietuvą autorė Dr. Anna Vicini. Jos stambiai knyga "Lithuania popolo e Chiesa" - Lietuva - tauta ir Bažnyčia, neseniai išleido "La Casa di Matrona" leidykla Milane.

— Iš kun. Alfonso Svarinsko per septynis kalnimo mėnesius artimuosius Lietuvoje pasiekė vos 3 laišukai, nors kalnins mėnesio laikotarpiu gali į laisvę parašyti du laišukai. Kun. Alfonsą Svarinską laišukai iš Lietuvos taip pat nepasiekia. Iš brolio ir sesers rašytų 24 laišukų kun. Svarinskas gavo tik šešis laišukus. Iš praeitų metų kalėdinių sveikinimų, kurių buvo pasiūsta šimtai, jei ne tūkstančiai, kun. Svarinskas pasiekė tik septyni laišukai. Visus laišukus sulaiko KGB saugumas.

— Montrealyje lapkričio 24 d. Akademinio sambūrio Vinco Krėvės literatūros premija \$ 1.000 buvo įteikta Kazuii Bradūniui už jo knygą "Priešais". Premijos mēcenatas - Kanados lietuvių fondas.

— Vašingtone leidžiamas amerikiečių laikraštis "The Spotlight" atspausdino straipsnį apie sąžinės kalinį Vytautą Skuodį, antrašte "Amerikos lietuvių vargsta sovietų kalėjime". Laikraštis iškelia amerikiečių pastangas profesorių Vytautą Skuodį išlaisvinti iš koncentracijos lagerio ir pateikia Amerikos valstybės sekretoriaus pavaduotojo Robert Turner žodžius: "Vytauto Skuodžio byla yra viena svarbiausių žmogaus teisių problemų JAV ir Sovietų Sąjungos darbotvarkėje". Aukštasis JAV Valstybės departamento pareigūnas priminė, kad amerikiečiai yra išskėlę Skuodžio klausimą Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje Madride ir toliau jį kelia susitikimuose su sovietais ir tarptautiniuose forumuose. Laikraštis primena, kaip smurtu ir apgaule Lietuvos valstybė buvo įjungta į Sovietų Sąjungą.

— Pasaulio Lietuvis, PLB Valdybos leidžiamas žurnalas, lapkričio Nr. iš Čikagos oro paštu jau pasiekė Australiją, gausiai iliustruotas lietuviškos veiklos nuotraukomis. Iš Australijos rašo Dr. A. Mau ragis - Ko galime tikėtis iš ateities, Ava Saudargienė - Jaunos menininkės Sydnejuje, Jurgis Zalcauskas - Žiemos sporto šventė Australijoje.

GELBĖTI LIUDĄ DAMBRAUSKĄ

Tėviškės Aidų Nr. 44 buvome pranešę, kad Vilniuje spalio 3 d. žiauria bausme buvo nuteistas silpnos sveikatos Liudas Dambrauskas pusketvirtų metų kalėti griežto režimo koncentracijos lageryje ir dar priedo pora metų Sibiro tremties. Liudas ilgesnį laiką buvo Termozoliacijos instituto vedėjas ir čekistai KGB iš jo atėmė rašytus katargos prisiminimus.

Dėl Liudo Dambrausko neteisingo nubaudoimo ėmėsi žygių Lietuvos Informacijos Centro pirmininkas kun. Kazimieras Pugevičius New Yorke ir kreipėsi į Amerikos

Senato užsienio reikalų komiteto pirmininką senatorių Charles Percy pagalbos. Lapkričio 2 d. senatorius C. Percy raštu pranešė kun. Pugevičiui, dėkodamas už suteiktas informacijas ir sovietinio teismo ne teisėtą Liudo Dambrausko nubaudoimą. Tai Senatorius tuojau pat parašė skubų atsišaukimą Sovietų ambasadoriui Anatoly Dobrynin į Vašingtoną, išreikšdamas savo asmenišką susirūpinimą Liudo Dambrausko likimu. Senatorius tikisi, kad sovietų valdžia paleis nekaltą Liudą Dambrauską ir sugrąžins jam atimtus katargos prisiminimų raštus.

Šelpdami savuosius, parėmėme okupantus

Reikia apskaičiuoti, kiek šiam reikalui išleidome pinigų

Kai neseniai buvo atspausdintas mūsų rašinys apie siuntinių į okupuotąją Lietuvą sustabdymą, šių eilučių autoriui telefonu paskambino vienas skaitytojas iš Brighton Park, Čikagoje, sakydamas, girdi, tu teisingai parašei, bet dar ne viską. Reikia, sako, dar paraginti mūsų tautiečius "suvesti sąskaitas" ir bent apytikriai apskaičiuoti, kiek išėvijios lietuviai išleido sunkiai uždirbtų dolerių, per 28 metus šiųdami siuntinius į Lietuvą saviškiams.

Sumanymas tikrai pagirtinas ir Jūsų bendradarbis tuojau paskambino telefonu bent dešimčiai savo pažįstamų, kurie visi minėta prasme rėmė savuosius. Išaiškėjo, kad mažiausia suma buvo tik \$ 10.000, o didžiausia prašoko ketvirtį milijono. Iš viso tie dešimt lietuvių siuntinius išleido apie 600.000 dolerių. Ir tai nebuvo patys turtingiausieji lietuviai. Tik vienas jų smulkus prekybininkas.

Taigi per daugiau kaip ketvirtį šimtmečio siuntėme į Lietuvą saviškiams viską: įvairių rūšių medžiagas, drabužius (viršutinius ir apatinius), lovoms paklodes, pirštines, batus, užuolaidas, kavą, kakavą, maisto produktus, rankinius, tualetu dalykus, laikrodžius, net muilą; namų, sporto, medžioklės reikmenis, kramtomąją gumą, tabaką bei cigaretes, pieštukus... Doktorai siuntė ir vežė į Lietuvą medicinos instrumentus, girdėjimo aparatus, plastikinius širdies stiprinimo aparatus, dažnai kainavusių tūkstančiais. O "džinsų" bei "velvetų" nupirkę nusiuventė "kalnus", be ko kita, paremdami ne tik saviškius, ne tik Sovietus, bet ir mūsiškes jų gaminimo firmas, ypač "Levis"...

Bet ir tai dar ne viskas; pirkome jiems butus daugiabučiuose pastatuose, kartais atskirus namus, labai dažnai automobilius bei motociklus, mokėdami tūkstančiais ar dešimtimis tūkstančių dolerių. Kai kas keliaudavo į Lietuvą, vėl gabendavo įvairias gėrybes, mokėdavo lupikiškus Sovietų muitus. Atvykdamo mūsiškis iš anapus — dažnai nupirkdavome jam kelionės bilietą per vandenyną, o jau visa da paskraidindavome jį po plačiąsias Vakarų šalis. Panašiu būdu "globodavome" atvykusius jų žmones, dažnai tik "giminių gimines" ar net visiškai nepažįstamus, stokojančius užsienio valiutus.

Pasidavėme rafinuotiems Sovietų "nuostatams": samdėme jiems "muitininkus", kartais patys jais

tapdami, mokėdami atlyginimą, išlaikydami jų įstaigas bei kontorą.

O muitai buvo vis didinami, keliama, varžomas siunčiamų dalykų asortimentas. Ir taip be galo, be krašto. Bet visa tai sukandę dantis pernešėme, mokėjome šimtus už kiekvieną siunčiamą siuntinį. Kad tik mūsiškiams galėtume padėti. Ir padėjome. Okup. Lietuvoje buvo nemaža mūsiškių, kurie gyveno tik iš gaunamų siuntinių. Daugelis gyveno mūsų nupirktuose butuose, važinėjo mūsų "dovanotais" automobiliais, valgė mūsų nusiųstus produktus. Taigi šelpėme saviškius, lyg suimtuosius, kalinius, nereikalauti atpildo, o ir padėkos žodžio dažnai "dėl žinomų aplinkybių" nesulaukdavome. Žinoma, nelaukėme atpildo, nes niekas jo negalėjo duoti. Bet vis dėlto, kyla mintis, o ar nebūtų gerai, kad mes dabar padarytume bent apytikrą apyskaitą: kiek išleidome lėšų, šelpdami saviškius okup. Lietuvoje, kokią paramą mūsiškiai ten gavo ir kokia suma parėmėme mūsų didįjį priešą.

Bet dar ne visą mūsų paramą suminėjome. Sovietų įstaigos iš užsienio lietuvių gauna milžiniškas sumas iš lietuvių palikimų. Daugybė, šimtus milijonų. Šiam reikalui jie įsteigė specialią įstaigą — "Injurkologiją", kuri pasamdė geriausius Amerikos, Australijos, Anglijos ir kitų kraštų advokatus, turinčius glaudžius ryšius su sovietų įstaigom. Tokių advokatų agentai uoliai seka, kas lietuvių kada ir kur mirė, kokį turtą paliko. Patyrę apie tai pristato teismo įstaigom įvairius "įgaliojimus" iš tikrų ar tariamų giminių Lietuvoje, o neretais atvejais "suranda" ir testamentus, jeigu jų vakarų kraštuose nėra. Būna atsitikimų, kad testamentų vykdytojų advokatai susitaria su sovietų advokatais bei agentais ir iš didesnio palikimo lieka tik skudurai. Gaunasi toks atvejis, kaip senosese elementoriuose būdavo aprašytas atsitikimas kaip beždžionė dalijo sūrį dviem susikivirčijusioms katėms.

Siuntėme į okup. Lietuvą ir knygas (tik ne lietuvių kalba), dažniausia brangius mokslo veikalus. Bet iš ten gaudavome dažniausia

tik propagandinę literatūrą. Jei kas panorėdavo užsisakyti sovietinį laikraštį ar žurnalą, turėdavo mokėti kelius kartus brangiau, kaip jis Lietuvoje kainuodavo. Taigi "kultūriniai mainai" buvo tik vienos krypties.

Ir dar vienas dalykas. Traukdamiesi iš Lietuvos dauguma mūsiškių paliko ten nemaža savo turtinių dalykų: žemės ūkius, pastatus, namus miestuose bei miesteliuose, kartais pramonės bei prekybos įmones. Visa tai buvo valdžios "nusa-vinta liaudies reikalams", be jokio atpildo, ne tiktai ačiū netarus, bet dar "išdavikais" ir "banditais" gėrybių savininkus apšaukus.

Žinoma, kad iš smako gerklės mes nieko neatgausime, bet vis dėlto būtų įdomu patirti, kokia suma mes parėmėme ne tik saviškius, bet ypač okupantus, kuriams įteiktos sumos, greičiausia, nebuvo į sovietiją išvežtos, bet panaudotos revoliucijos plėtimui bei komunizmo stiprinimui Amerikoje ir Vakarų kraštuose.

Taigi kokia Sovietų "gudrybė" (tiksliau suktybė): revoliucijos kėlimą finansuoti buvo priversti jos didžiausi priešai. Ir finansavome, nes už šią kainą galėjome paremti Lietuvos skurstančius mūsiškius...

Sumanymas paruošti mūsų "gerųjų darbų apyskaitą" gal ir geras, bet kas jį vykdys? Esame be galo nusivylę mūsų veiksniais, kurie surenka per metus "Lietuvos laisvinimo reikalams" gal daugiau kaip 200.000 dolerių, o tačiau už juos labai nedaug ką gera padaro. Kur tos aukos bei lėšos išeina — mes gerai ir nežinome, nes neskelbiamos jų apyskaitos, o jeigu kas ir paskelbiama, tai tokia miglota forma, kad negalima jų suprasti.

Sakysime, buvo daug kartų per 30 metų kalbėta — rašyta apie dokumentacijos rinkimą Lietuvos žydų naikinimo reikalui. Nė vienas mūsų veiksnys nieko nepadare — neišleido šiuo reikalu nors vieno ki to rimto veikalo, nors medžiaga jam ir buvo renkama. Kas šiek tiek padaryta — padaryta privačių asmenų.

Taigi nedaug turime vilčių, kad kuris nors iš veiksmų susidomės ir šiuo mūsų pasiūlymu. O reikalas neatidėtinasis: reikia "kalti geležį, kol karšta", kol dar nesunakinti siuntinių siuntimo kontorų archyvai. Nesunkiai būtų galima surasti vidutinio ir jaunesnio amžiaus žmonių, kurie minėtą darbą statistiniu ar bent statistiškai reprezentaciniu metodu atliktų. Teisitaria apie tai ir patys skaitytojai.

(Atkelta iš 1 puslapio)

BENDRUOMENĖ IR JAUNIMAS

dirbti iš vieno, ir būtų labai naudinga visam lietuviškam veikimui, jei jaunimo vadovai prieš važiuodami į Canberą, nutartų kandidatuoti į sekančią Krašto Valdybą. Nereikia būti Kr. Tarybos nariu, kandidatavimui į Krašto Valdybą reikia tik duoti raštišką sutikimą savo Apylinkės Valdybai.

Tuo būdu jaunimas parodytų, kad jie nori jungtis į bendrą darbą, nebijo atsakomybės ir yra nedaloma Bendruomenės dalis.

Į V Y K I A I

● **Australijos** Federalinius rinkimus gruodžio 1 d. vėl laimėjo socialistų Darbo partija sekančiais 3 metų kadencijai, nors su mažesne balsų persvara. Naujai padidintų atstovų Parlamente yra 148 vietos. ALP laimėjo 80 vietų (turėjo 75), Liberalai 45 (30), Tautinė partija 20 (17). Dar nenustatytos kam priklauso 3 vietos. Irgi padidintam Senate dabar yra 76 vietos. ALP laimėjo 34 vietas (turėjo 30), Liberalai 28 (24), Tautinė partija 5 (4), Demokratai 5 (5), Harradino Tasmanijos grupė 1 ir 3 vietas dar nenustatytos kam jos priklausys.

● **Canberra.** Užsienio reikalų ministeris Mr. Hayden kritikuoja Darbo partijos vadovus, kad rinkimais pradod daug galimų vietų. Patys stipriausiai kaltinimai nukreipti į ministrų pirmininką Mr. Hawke, kad nesugebėjo užtikrinti daugiau naujų vietų. Koalicinė opozicija su savo liberalų lyderiu Mr. Andrew Peacock neįstengė pristatyti konkrečios patriotinės programos apsaugoti Australiją nuo sovietų komunizmo infiltracijos, kuri skverbiasi čia į visas gyvenimo sritis.

● **Sydnejaus** miesto savivaldybė vėl užmezgė draugiškumo ryšius su Maskva, kuriuos buvo nutraukusi 1983 m. rugsėjo 1 d. sovietams su raketomis numušus skrendantį Pietų Korėjos spausminį kelevinį lėktuvą su 269 žmonėmis, kurie visi žuvo. Ryšių atnaujina pranešė mėnraštis "Survey", kuris yra prosovietinis, gavęs šią žinią iš miesto savivaldybės nario Brian McGahan — žymaus Sydnejaus homoseksualų bendruomenės kalbėtojo, kuris pats pasisakė esąs komunistų partijos narys, bet politikoje einąs "nepriklausomu".

● **Canberra.** Australijos naujas pilietybės įstatymas priimtas dar prieš rinkimus įsigaliojo lapkričio 22 d. Dabar imigrantui gauti Australijos pilietybę nebereikės čia išgyventi trejus metus, užteks dvie jų metų. Priimant Australijos pilietybę anksčiau būdavo egzaminai ar moka anglų kalbą, dabar sulaukusiam 50 metų tokių egzaminų jau nebereikės. Vaikai iš užjūrių adoptuojami Australijos piliečių automatiškai gaus Australijos pilietybę.

● **Maskva.** Reuterio žinių agentūra praneša, kad sovietų dienraštis "Pravda" gria Australijos ministerio Mr. Hawke Darbo partijos valdžią už pagerinimą santykių su Maskva ir agitavimą uždrausti branduolinių ginklų bandymus, tik dar pakritikuoją, kad Amerikos branduoliniams karo laivams neuždraudžia aplankyti Australijos.

● **Lenkija** šiomis dienomis pasitraukė iš Ženevoje veikiančios Tarptautinės Darbo Organizacijos, nes iš savo raportu pasmerkė Lenkijos komunistų valdžią, kuri pažeidė profesinių organizacijų teises, ypač kai 1981. XII. 13 buvo Lenkijoje įvesta karinė padėtis ir uždaryta Solidarumo profesinė sąjunga — unija.

● **Tokyo.** Sovietų 4 bombonešiai buvo įskridę į Japonijos erdvę, bet radarai juos ekrane pagavus, bematant pakilo 34 Japonijos spausminiai naikintuvai, apsupo sovietinius bombonešius ir davė per radiją įsakymą jiems pranykti, bet jie dar keletą minučių dėsė skristi namo. Sovietai norėjo išbandyti Japonijos gynybos budrumą ir juos paerzinti.

● **Indijoje** viename mieste iš rezervuaro išbėgo cyanido dujos, kuriomis fabrike gamino vabzdžių naikinimui purškalus 25 km spindulyje išmirė virš 1.000 žmonių, keli tūkstančiai skaudžiai apsinuodijo, iškrito paukščiai, gyvuliai.

TĒVIŠKĒS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorių kun. Dr. P. Daukny. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siūsti nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

T E V I Š K Ė S A I D A I

ADVENTO ŠAUKSMAS

Bažnyčios naujieji liturginiai me tai prasideda Adventu. Tai laikotarpis, skirtas pasiruošti Kristaus atėjimui. Bažnyčia Kristaus Evangelijos žodžiais kviečia visus: BUDĖKITE! Tai nepaprastai svarbus kvietimas pasiruošti Kristaus atėjimui, krikščioniškai gyventi. Kristus pirmą kartą į žemę atėjęs ir priėmęs žmogaus kūną, atpirko visus ir visiems atvėrė kelią į amžinąją laimę. Antrą kartą ateis visoje savo galybėje ir didybėje, kad viso pasaulio akivaizdoje mums atiduotų pažadėtą nesibaigiančio gyvenimo dovaną, kurios laukiam budėdami gerais darbais.

Tą Evangelijos Kristaus įsakymą BUDĖKITE! išsyrinko ir pasaulio skautų sąjūdis, kad visi nariai — jaunimas visuomet būtų pasiruošęs patarnauti artimui, kad išmokytų kasdieną padaryti gerą darbėlį, atlikti savo pareigą Dievo garbei, Tėvynės labui, artimo gerovei. Budi protu išsilavinamas, kad daug dalykų sugebėtų savo intelekto šviesa, budi kūnu — padarant save stiprų, veiklų, pajėgų tarnauti.

BUDĖKITE! Tai buvo dažnas Kristaus žodis. Nebūk pagautas snaudžiant. Žiūrėk į ženklus. Būk pasiruošęs! Kam pasiruošęs? Kristus atėjimui pasaulio gale, mano gyvenimo gale, kiekvieną kartą priimant šv. Komuniją, bet kokiame mūsų gyvenimo sunkume, kriežėje. — O, aš dar ilgai gyvensiu, dar bus laiko susidomėti religija, laikyti Dievo įsakymus, pasiruošti susitikimui su Dievu, atlikti savo pareigas lietuvių bendruomenei, tautai. Laukiant tinkamos progos, jos niekuomet nesulauksim! Tai mintis, kurią Kristus visuomet įspėja. Adventas tai žadintuvas laikrodis, kuris suskamba pakilti iš dvasinio miego, tingėjimo, apsirėmę, pasiruošti tam, kas ateis, budėti.

Vienas iš daugelio Tėvynėje bu-dinčių Tiesos ir Tėvynės Laisvės sargyboje yra ir kunigas Sigitas Tamkevičius, bedievių pasmerktas dešimčiai metų katorgos darbams Sibire. Jis dar prieš metus šaukė budėti: Šiandien Bažnyčia mūsų lietuvių tautoje eina Golgotos keliu, šiandien ji mūsų tautoje kryžiuojama, norima, kad Bažnyčia ir tikėjimas būtų palaidoti, kad mūsų Tėvynėje neliktų nei vieno kryžiaus, nei vienos bažnyčios, kad būsimos kartos matytų tik bedieviškus paminklus, kad niekas neludytų, jog čia prie Baltijos, buvo giliai tikinti lietuvių tauta, mylėjusi Dievą ir Mariją.

Šiandieną Lietuvos Bažnyčia ir tautos padėtis reikalauja, kad mes būtume drąsūs ir tvirti. Baimė, bėgimas nuo sunkumų nieko gero nei Bažnyčiai, nei tautai nežada. Šiandieną mes neturime bijoti aukų. Bažnyčia niekada nekenčėjo dėl to, kad jos vaikai buvo plakami ir kryžiuojami, bet Bažnyčia turėjo didelių nuostolius, kai jos vaikai pasidarydavo bailiais, dezertyrais ir išduodavo švenčiausią Kristaus reikalą, už kurį Jis pats mirė ant Kryžiaus. Tegul kiekvieno mūsų širdy dega tiesos, meilės ir drąsos ugnis. — BUDĖKITE! PD

Lietuvoj suėmė dar vieną kunigą

"Baltimore Sun" korespondentas lapkričio 19 d. iš Maskvos pranešė, kad saugumas suėmė kun. Joną - Kastytį Matulionį.

Lietuvių Informacijos-Centro žiniomis korespondentas Antero Pietila rašo, kad "suimtas yra apie 50 metų amžiaus, gavęs kunigiškus šventinimus kai baigė pogrindžio teologinę seminariją." Lapkričio 9 dieną, kai kun. Matulionis tik baigė duoti paskutinį patepimą mirštančiam vyrui, saugumas jį suėmė. Kun. Matulionis, kuris buvo saugumo stebimas jau kelias dienas prieš areštą, buvo susijęs ir su Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika. Kroniką į anglų kalbą verčia buvęs baltimorietis kun. Kazimieras Pugevičius, dabar gyvenęs Brooklyne, New Yorke.

1976 m. kun. Matulionis buvo suimtas už Kronikinę veiklą ir buvo devynis mėnesius įkalintas KGB izoliatoriuje. Jis vėliau buvo apkaltintas apsišaukėliu, nes studijavo korespondenciniu būdu ir nebai gė oficialios Kauno kunigų seminarijos. "Mūsų popiežius Jonas Paulius II lankė tokią seminariją", — atsakė kun. Matulionis. — "Aš esu kunigas". Matulionis vienu metu ruošėsi muzikinei profesijai, bet buvo išmestas iš konservatorijos už giedojimą bažnyčioje.

Kronika, kuri eina nuo 1972 m. kovo mėn., yra vienas iš religinio ir tautinio pasipriešinimo balsų Lietuvoje. Per tuos dvylika metų kai yra leidžiama Kronika, keliolika žmonių buvo suimti už bendradarbiavimą ir jos skleidimą. Kronikos testinimas, net ir likvida vos sekuliarinį žmogaus teisių sąjūdį Sovietų Sąjungoje, įrodo, kad Lietuvos katalikų pogrindis sėkmingai pajėgė atremti saugumo pastangas jį infiltruoti.

LKB Kronika Nr. 64, kuri tik neseniai pasiekė Vakarus, praneša, kad Religinių reikalų tarybos įgaliotinis P. Anilionis neleido įdėti į 1984 m. Katalikų kalendorių — žinyną eileraštį, parašytą kunigo neakivaizdininko Jono Matulionio.

Jonas Kastytis Matulionis buvo pirmą kartą suimtas 1976 m., dar jam nebaigus neakivaizdinės seminarijos. Jis buvo įkalintas devyneriem mėnesiam už Kronikos veiklą.

Bet kratos ir tardymai tęsiasi, ypač jam baigus slapta seminariją. 1983 m. spalio 11 d. į Vilniaus saugumą pakartotinai tardymui buvo iškvieistas kun. Jonas Matulionis (rugpjūčio 8 d. kviečiamas - nenuvyko). Tardytoją Liniauską domino klausimai liečią kun. Sigitą Tamkevičių.

Keturių valandų tardyme saugumietis Liniauskas parodė kun. J. Matulioniu LKB Kronikos Nr 52, klausdamas, kaip jį pateko jo pareiškimas, rašytas LKP CK sekretoriui Petriui Griškevičiui. Jis kaltino tardomąjį, kad būk tai pareiškime įžeidinėjęs tarybinius darbuotojus. Matulionis priminė, kad ne jis įžeidžia juos, o jie įžeidžia jį savo paskaitose, kur jį vadina apsišaukėliu, netikru, be šventimų kunigu, o Vilniaus saugumiečiai, tardydami jo pažįstamą, pavadino antitarybininku ir "svolocium". Kun. J. Matulioniu atsiskaišus pasirašyti po protokolu, tardytojas supykęs pareiškė, jog tokie, nepa-

sirašę, sėdi saugumo rūsiuose. Matulionis nekaltai paklausė ar būtų galima pasimatyti su klebonu kun. S. Tamkevičium, kuris tuo metu ten sėdėjo, laukdamas teismo. Tardytojas Liniauskas atsakė: "Pasimatysit lageryje".

Kai Kybartų parapijoj kun. Jonas Kastytis Matulionis pradėjo eiti vikaro pareigas, klebonas kun. Tamkevičius buvo RRT Įgaliotinio P. Anilionio įspėtas "neleisti tenkinti tikinčiųjų religinių poreikių asmeniui, pasivadinusiam kunigu, neturinčiam registracijos pažymėjimo".

Po Tamkevičiaus arešto, 1983 m. birželio 6 d. vikaras kun. Matulionis išsiuntė pareiškimą Lietuvos prokurorui, kuriame rašė: "Visa Lietuva kun. Sigitą Tamkevičių žino kaip labai gerą, pavyzdinę

ir nuoširdų kunigą. Niekuomet negirdėjau, kad kun. S. Tamkevičius būtų užsiiminėjęs tuo, kuo kaltinamas - antitarybine agitacija ir propaganda. Jo pagrindinis tikslas ir rūpestis - tikinčiojo reikalai. Kas užstos tikintįjį, kai jis diskriminuojamas, jei ne kunigas?! Todėl protestuoju prieš kun. S. Tamkevičiaus suėmimą. Jeigu nuspręsta su juo susidoroti ir nuteisti, tai prašau įkaiuti leisti man už kun. S. Tamkevičių atlikti tą bausmę."

Matulionis, gyvenęs Vilniuje, prieš areštą dar kartą pareiškė pasirašydamas š.m. rugpjūčio - rugsėjo mėn. Vilniaus arkivyskupijos kunigų sveikinimą J.E. vyskupui Steponavičiui jo vyskupystės 29 metų sukakties proga.

Lietuvių Informacijos Centras
Brooklyne NY.

MOKSLO KELIU

Aldona Butkutė, žinoma Australijos Lietuvių Bendruomenės veikėja, dar būdama studente, pradėjo dirbti Melbourne universitete prie mediciniškų tyrinėjimų, o baigusi mokslus pasiliko ir toliau jau savarankiškai darydama įvairius tyrinėjimus, daugiausia surištus su kraujo spaudimo tyrimais.

Atlikusi virš 14 didesnių tyrinėjimų ir per įvairius seminarus pristatiusi mokslinei vadovybei, pasku tiniu laiku visus savo mokslinio darbo raštus surinko į vieną knygą. Sėkmingai savo tezes apgynė ir šiemet vasario mėn gavo Master Degree.

Jos mokslinio darbo knyga "Steroid Hormones in Experimental Physiology and Clinical Hypertension with Particular Reference to Steroid Hormone Receptors".

Knygos įvade rašoma "Collected Publications Submitted for the Degree of Master of Applied Science". Tai daugiausia liečia kraujo spaudimo tyrinėjimus steroidinių hormonų pagalba. Knygoje surinkta 14 mokslinių darbų ir turi 153 psl. Išleidimo data pažymėta 1984 metais vasario mėn.

Mums visiems yra labai džiugu, kad lietuviškasis jaunimas siekia mokslo ir savo darbais prisideda prie pasaulio pažangos ir visos žmonijos gerovės.

Kiekvieno žmogaus pareiga yra dirbti žmonijos gerovei. Žmoniją sudaro įvairios tautos ir būdamas naudingas savo tautai, kartu pasidaryti naudingas ir visai žmonijai, bet ne priešingai.

Šitą naudingumo savo tautai ir žmonijai dėsnį, atrodo, labai gerai supranta ir mokslinio darbo autorė Aldona Butkutė. Ji ne tik gerai atliko savo mokslinius darbus Melbourne universitete, bet taip pat paskyrė daug laiko ir lietuviškai veiklai. Dviem atvejais po keletą metų buvo Melbourne Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdybos sekretorė ir savo pareigas atliko labai sąžiningai.

Vienus metus buvo Krašto Valdyboje kultūriniais reikalais. Apie keturis metus Pabaltiečių Komitete ir vėliau Taryboje, ALK Federacijos Valdyboje. Rūpinosi lietuvių kalbos įvedimu bent viename iš Viktorijos universitetų,

ALDONA BUTKUTĖ
Master of Applied Science
Magistrė Pritaikomojo mokslo

Neapsiėjo ir Melbourne Lietuvių teatras be Aldonos Butkutės pagalbos. Prisiimdama svarbesnes roles, jas visada nepaprastai gerai atlikdavo ir buvo žiūrovų mėgiama. Dirbdama Krašto Valdyboje svečius menininkus iš Amerikos palydėdavo į Adelaidę ir Sydneją. Taip pat lankėsi tenai ir su Melbourne Lietuvių teatru. Dabar dirba Jaunimo Kongreso Rengimo Komitete.

Mūsų naujai mokslininkei pagerbti lapkričio 30 d. Melbourne Lietuvių Namuose susirinko nemažas skaičius draugų ir bendradarbių pasidalyti jos laimėjimais mokslo srityje ir pasidžiaugti, kad ką vertingo atsiekia kaip tik tie, kurie yra ištikimi savo tautai ir dalyvauja lietuviškame darbe.

Sveikinimo žodį tarė Dr. Coghlan, Deputy director iš Howard Florey Institute, kur vyko svarbesnieji tyrinėjimai. Iš lietuvių kalbėjo Melbourne parapijos klebonas kun. Pr. Vaseris, G. Zemkalnis ir Australijos Lietuvių Fondo vardu Martynas Didžys. Telegrama sveikino Krašto Valdyba iš Sydnejaus.

Visi kalbėtojai linkėjo Aldonai Butkutei nesustoti, bet ir toliau eiti mokslo keliu, siekiant Doktorato. Visi linkime jai sėkmės!

Alb. Pocius

Skambi Dainos sambūrio lietuviška daina

35 METŲ JUBILIEJUS

Tikriausiai lietuviška daina Melbourne jau skambėjo 1927-28 m., jeigu ne salšė, tai bent namuose, kuomet pirmieji lietuviai imigrantai pasiekė Melbourną.

Melbourno Dainos Sambūrio pradžia davė lietuvių choras "Aidas", kada dabartinis choristas ir buvęs dirigentas Petras Morkūnas 1949 m. balandžio mėn. 23 d. suorganizavo vyrų chorą. Vėliau Juozo Petrašiūno pastangomis buvo sudarytas dvigubas kvartetas, kuris jam ir vadovavo. Prie jų prisijungus daugiau vyrų, merginų ir moterų buvo įsteigtas mišrus choras. "Aido" chorui nustojus veikti, Leono Baltrūno iniciatyva (jis buvo choro administratorium iki 1963 m.) sukviesti seni ir nauji dainininkai, o dirigentu pakviestas Albertas Čelna. Choras pasikrikštijo Melbourne Dainos Sambūrio vardu, nes jie į savo programas įtraukdavo ne tik dainas, bet taip pat tautinius šokius, deklamacijas (V. Alekna, A. Karazijienė, E. Seikienė, P. Vaičiaitis) ir solo dainas (M. Aukštikalnienė - mirus, J. Rubas, V. Bruožytė, H. Paškevičius - miręs, P. Morkūnas, B. Staugaitienė ir V. Danius).

Sunki buvo pradžia neturint patogių patalpų repeticioms, nepatogus transportas ir trūkumas muzikos instrumentų. Dėka didelio choro ir dirigento pasiūlymų tas viskas nugalėta. Choras didėjo, tobulėjo ir iki šios dienos ne tik didžiuojasi savo dalyvių skaičiumi, bet ir meniniu lygiu.

Per 35 metus choro sąstatą perėjo nemažas skaičius dainininkų. Vieni iš jų, gal jau pavargę, ilsisi namuose, kiti jau iškeliavo į amžinąjį poilsį, o likusieji ir nauji tęsia su daina didelį kultūrinį darbą.

Rašo Vincas Ališauskas

Tikslas paliko tas pats - puoselėti ir parduoti kitiems lietuvišką dainą. Sakoma, kad lietuviai yra dainuojanti tauta. Mes lankome Dainos Sambūrio koncertus, kitus rengimus ir grožimės jais, nes jie dainuoja lietuviškai.

Dirigento Alberto Čelno 27 metų įdėtas darbas paliko didelius įvertinimus ne tik melbourniškų, bet ir visos Australijos lietuvių Sambūriečiai atsiderė talentingos dirigentės Danutės Levickienės rankose, kuri iki šiol kartu su dirg. Birute Prašmutaite vadovauja chorui. Joms talkininkauja akompanuotoja Zita Prašmutaitė. Trumpai su choru dirbo dirg. V. Straukas.

Dainos Sambūris dalyvavo visoje Dainų Sventėse. Kiekvienais metais suruošė metinius koncertus. O kur dar Pabaltiečių koncertai, minėjimai, šnipiniai, koncertai australams ir pasirodymai televizijoje.

Didžiausias Dainos Sambūrio ryžtas ir įvykis, tai dalyvavimas 1978 m. V-je Amerikos ir Kanados Lietuvių Dainų šventėje ir su savo koncertais aplankė Los Angeles, Clevelando, Čikagos, Toronto ir Hamiltono lietuvius. Šįmet lankantis tose vietovėse teko patirti, kad vietiniai lietuviai nepamiršo sambūriečių vizito ir dažnai klausosi jų dainų. Antras nemažesnis reikšmės įvykis, tai 1981 m. suorganizuota išvyka į Hobartą ir 1983 m. į Canberą, Sydney, Newcastle, Brisbane ir Auksinį Pajūrį. Tai paliko ne tik malonių prisiminimų choroistams, bet ir vietiniams lietuviams ir jų svečiams. Šimtaprocentinis lietuvių dalyvavimas mūsų koncertuose Hobarte, Canberroje, Newcastle ir Brisbanėje įrodė, kad lietuvis savo dainas mėgsta ir jas pergyvena.

Prie Dainos Sambūrio veiklos pasisekimo daug prisidėjo per metų eiles choristai dirbdami valdybose ir visais būdais organizuodami lėšas, nuosirdūs choro rėmėjai ir kiti talkininkai. Be jų pagalbos ir darbo Sambūrio gyvenimas būtų žymiai sunkesnis.

Melbourno Dainos Sambūris švėsdamas savo jubiliejų žiūri į ateitį su pasitikėjimu, kad ir toliau galės su lietuviška daina pasibelsti į lietuvių širdis, o melbourniškiai didžiuojasi savo choru.

NUPIRKO 1500 KALINIŲ

Rytų Vokietijos kalėjimai yra perpildyti politiniais belaisviais, rašo prancūzų žinių agentūra France Presse. Apskaičiuojama, kad politinių belaisvių skaičius Rytų Vokietijoje dabar siekia daugiau negu dešimt tūkstančių. Daugumas jų atlieka bausmes už bandymą pabėgti į Vakarų arba už įstatymų draudžiamą ryšių palaikymą su sveltimšaliais. Šiuo pretekstu nubauti asmenys dažniausiai bandė nuvykti į Vakarų Vokietijos diplomatinę atstovybę Rytų Berlyne. Pakanka vien tokio bandymo, kad būtų suimtas ir nuteistas.

Prancūzų agentūra pažymi, kad nuo šių metų pradžios Vakarų Vokietijos valdžia "išpirko" iš Rytų Vokietijos apie tūkstantį penkis šimtus politinių belaisvių, kurie tuo būdu galėjo emigruoti į Vakarų. Agentūra atkreipia dėmesį, kad nemažą procentą politinių belaisvių Rytų Vokietijoje sudaro moterys. Pavyzdžiui, Hoheneck moterų kalėjime, kuriame paprastai yra kalinama apie 250 moterų, šiuo metu yra kalinama daugiau negu penki šimtai moterų, nuteistų politiniais sumetimais.

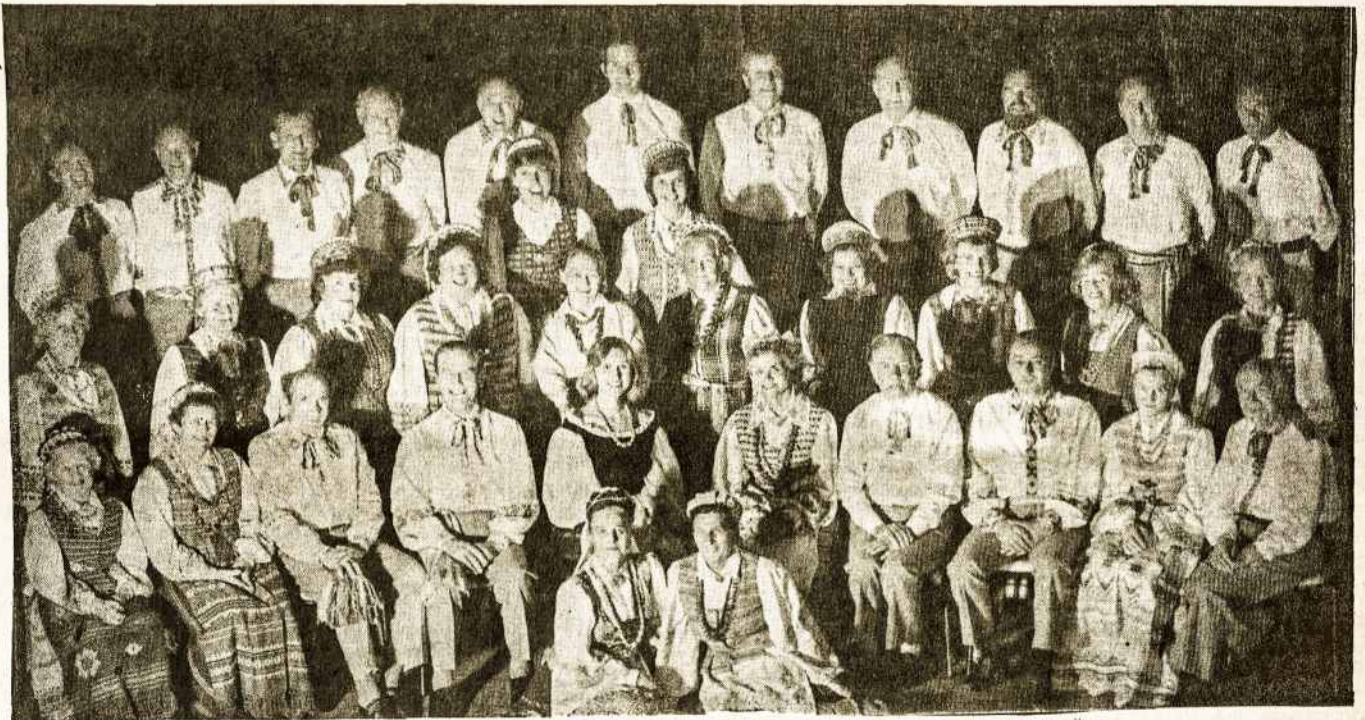
NEGALIMA PASITIKETI SOVIETŲ SUTARTIMIS

Įvairios spaudos agentūros, ciudodamos Amerikos Balso vedamąjį straipsnį, išreiškia gilų susirūpinimą žmogaus teisių gynėjų likimu Sov. Sąjungoje ir jos valdomuose kraštuose. Atskirai pirmoje vietoje yra minimas lietuvis žmogaus teisių gynėjas, prieš trejus metus nužudytas Adučiškio klebonas lietuviškos Helsinkio grupės narys kun. Bronius Laurinavičius.

Sovietai yra pasirašę ne vieną tarptautinį žmogaus teisių dokumentą - Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Chartą, Tarptautinę civilinių ir politinių teisių sandorą, pagaliau Helsinkio nutarimus. Pasirašydami yra įsipareigoję jų laikytis - pažymi agentūros. Tačiau, pusė tų asmenų, kurie buvo sukūrę specialias grupes remti Helsinkio susitarimų vykdymui Sov. Sąjungoje ir jos valdomuose kraštuose, šiandien yra areštuoti ir įkalinėti. Kiti uždaryti psichiatrinėse ligoninėse. Dar kitiem yra atimta pilietybė. Kai kurie yra mirę nuo kankinimų arba dėl nepakenčiamų kalinimo sąlygų.

Kun. Laurinavičius buvo nužudytas Vilniuje, pastumiant jį po mašiną. Keletą dienų prieš šį tragiką įvykį kunigas buvo puolamas sovietinėje spaudoje. Nemažiau žiauriai sovietinis saugumas susido rojo su Ukrainos Helsinkio grupės nariu Oleksa Tikhy. Jis buvo areštuotas ir nuteistas 10 metų kalėti. Kai kalinys susirgo džiava, jam buvo paneigta medicininė pagalba. Vietoj ligoninės jis buvo uždarytas izoliatoriuje, kur netrukus mirė. Taip už žmogaus teisių gynimą ne vienas jau yra užmokėjęs savo gyvybės auką. Reikia susirūpinti kitų žmogaus teisių gynėjų likimu, — baigia straipsnį komentatorius.

LRTV

Melbourno Dainos Sambūrio dalyviai pasirošę koncertams. Priekyje sėdi iš kairės: A. Baltrūnienė, J. Vingrienė. Pirmą eilę iš kairės: E. Bakaitienė, E. Seikienė - sekretorė, J. Kvietelaitis - ūkio vedėjas, K. Lynikas - pirmininkas, D. Levickienė - dirigentė, M. Sidlauskienė, V. Ališauskas - administratorius, A. Savickas - išdininkas, E. Krikščiūnienė - parengimų vadovė, A. Bakaitis. Antara eilę iš kairės: B. Dreišženė, M. Žiogienė, I. O'Dwyer, J. Žalkauskienė, B. Kymantienė, A. Karazijienė - deklamatorė, B. Staugaitienė, E. Balčiūnienė, M. Sodaitienė, V. Sivickienė, J. Petrašiūnienė, E. Dainutienė. Trečia eilę iš kairės: P. Morkūnas, R. Galinis, V. Lazauskas, K. Miėdažys, P. Auštikalnis, G. Kymantas, A. Staugaitis, V. Danius, A. Bajoras, J. Petrašiūnas, J. Balčiūnas-apšvietimas.

BADAS IR JO PRIEŽASTYS

Šeši milijonai etijopiečių, 3 milijonai Afganistano pabėgėlių, pora milijonų Kambodijos žmonių ba dauja. Spauda ir televizija ragina vakariečius padėti patekusiems į nelaimę, net leidžia mum suprasti, kad esame per lėti pagalbos rankos ištiesime, o gal ir kalti dėl susidariusios padėties minėtuose kraštuose.

Afrikos žemyno klimatas keičiasi. Kur anksčiau buvo žali derlingi žemės plotai, dabar vėjas nešioja Saharos dykumų smėlį. Sausėnis klimatas plečia pietų link ir taip jau didelę minėtą dykumą. Žemdirbiai yra priversti apleisti išdžiūvusius laukus ir pasitraukti į saurus dar nenualintas žemes. Aišku, maisto produkcija nuo to nukentčia. Tai tiesa, kurios niekas negali pakeisti.

Mat, mūsų planeta keičia savo orbitą aplink saulę kas 100.000 metų ir žemės ašies kryptį kas 21.000 metų. Dėl to žemės atmosferos temperatūra irgi pasikeičia. Kaip tik dabar esame laikotarpyje, kada minėti žemės rutulio kelio pasikeitimai sukelia klimato pasikeitimus kai kuriom zonom teigiamus, kitom, kaip Afrikai, neigiamus.

Daug prisidėjo prie Afrikos sausrų ir neapgalvotas medžių sunaikinimas. Jie buvo kertami deginimui arba naujų ūkių steigimui.

Bet toli gražu ne visas Afrikos žemynas kenčia nuo sausrų. Deja, ten kur yra gerų žemių ir lietaus, yra praktikuojama labai primityvi žemdirbystė ir dėl to gaunami maži derliai. Juodieji norėjo tapti laisvais kraštais nebūdami tam tinkamai pasiruošę. To pasėkoje maisto produkcija visiškai sušlubavo. Tik Pietų Afrika, kurią kol kas valdo baltoji rasė, turi pakankamai maisto savo baltiem ir juodiem piliečiam ir dar gali juo aprūpinti badaujančius kaimynus.

Bet bado priežasčių sąrašas čia dar nesibaigia. Tik pasaulinė spauda ir televizija stropiai slepia likusius faktus, kurie yra svarbesni už pačią sausrą. Mat, čia yra įvelta Rusija, visų kairiųjų idealas.

Kremlius matė gerą progą praplėsti savo įtaką Afrikos žemyne žvejojamas drumstuose po - kolonijalizmo vandenyse. Etiopijoje Maskvos agentai suorganizavo marksistinę revoliuciją, kurios dėka paėmė valdžią rusų tarnas pulkininkas Mengistu Haile Mariam. Jis barsto pinigus sovietinių kolchozų organizavimui ir pasenusių ginklų pirkimui, kuriuos vartoja prieš savo tautiečius nesutinkančius su marksistinio režimo įvedimu. Kada 6 milijonai etijopiečių badauja, komunistinė Addis - Abebos valdžia nupirko iš Sovietų Sąjungos ginklų už 2.500 milijonų dolerių, o iš Anglijos visą laivą Whisky už 30 milijonų, kad tinkamai galėtų atšvęsti komunistų revoliu-

cijos laimėjimo dešimtmetį su savo patarėjais ir viršininkais rusais ir kubiečiais.

Maskva nei po tokio puikaus biznio neranda reikalo padėti badaujantiems draugams. Juk ji yra tikra dabartinės padėties kaltininkė. Čia aiškiai matyti Kremliaus atskingumo ir sąžinės stoka.

Bet Maskvos rolė bado atsiradime čia nesibaigia. Kremliaus vadai nusiuntė savo galingąją armiją į Afganistaną praplėsti Rusijos imperiją ir priartėti prie žibalo versmių Artimuose Rytuose. Nežiūrint nuolatinių bombardavimų ir rusiškų tankų, afganistaniečiai atkakliai priešinasi okupantui. Kraštas liko nuteriotas ir jo produkcija superalizuota. Ne tik pačiam Afganistane trūksta maisto, bet Vakarai turi maitinti 3 milijonus pabėgėlių nuo rusų persekiojimo ir teroro.

Kambodijoje su Maskvos palaiminimu ir pagalba turime vietnamiečių okupaciją, pilietinį karą ir ba-

dą, apie kurį Maskva, atrodo, visai nesirūpina.

Pabaltijo valstybėse, Rytų Europoj, Angoloj, Kuboj ir pačioje Rusijoje trūksta maisto po sovietinės sistemos įvedimo. Rytų Europa, kuriai priderėtų būti žmonijos grūdų aruodu, kenčia dėl maisto trūkumo.

Dėl rusų marksistinės - imperialistinės karštligės nukentčia pasaulinė maisto produkcija, kuri greitai nepajėgs išmaitinti vis gausėjančios žmonijos. Pasaulinė spauda ir televizija dalyvauja Kremliaus nusikalstamame darbe nutylėdama tikrąją bado padėties priežastį. Jungtinės Tautos daro tą patį.

Laikas, kad pasaulis viešai pasmerktų Maskvą už kitų tautų kankinimą ir joms Kremliaus jėga primestą vergavimą. Laikas taip pat, kad Kremliaus vadai suprastų, kad nei jie, nei jų atgyvenusi marksistinė sistema, nei pati rusų tauta neturi nei mažiausio sugebėjimo valdyti ir alinti tokią didelę planetos dalį. Gerai pasakė vienas amerikiečių žurnalistas jį užklaususiam rusei: "Jūsų kraštas geras, tik apgyvendintas nevykusiais žmonėmis".

Jie praturtins mūsų šventę

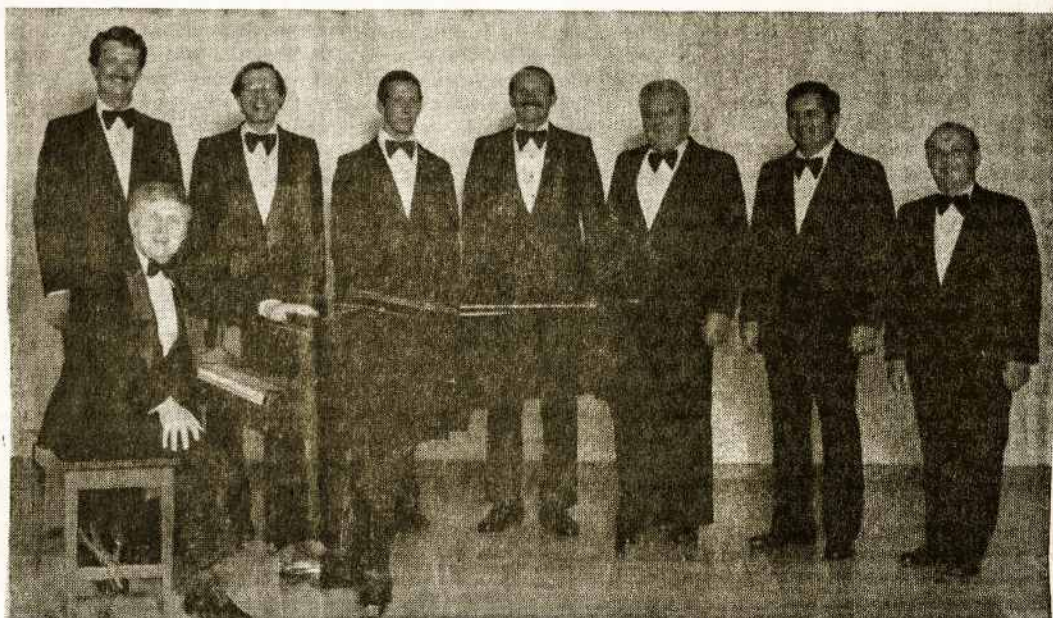
Clevelando vyrų oktetas pradės savo pirmąją gastrolę po Australiją pasirodydami du kartus per Lietuvos Dienas Canberroje.

Sis labai skambus oktetas š.m. lapkričio 3 d. jau atšventė savo 25 veiklos metų jubiliejų. Nuo pat pirmos dienos iki dabar jam vadovauja muzikas Rytas Babickas.

Savo veikloje oktetas greit įgavo ir išlaikė reputaciją kaip bal-

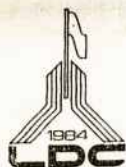
singas ir muzikalus vienetas propaguojantis lietuvių liaudies dainas ir tarptautinę lengvąją muziką.

Nuotraukoje okteto sąstata, kuris gastroliaus po Australiją. Canberroje jų pirmasis pasirodymas bus gruodžio 26 d. per Lietuvos Dienų atidarymo ceremoniją ir 27 dieną, kai Canberroje teatro salėje jie koncertuos.

Clevelando vyrų oktetas. Nuotraukoje iš kairės į dešinę: Valdas Ziedonis - bosas, Romas Zyblė - baritonas, Paulius Nasvytis - baritonas, Raimondas Butkus - antras tenoras, Gytis Motiejūnas - antras tenoras, Mindaugas Motiejūnas - pirmas tenoras, Algis Gylis - pirmas tenoras. Prie pianino Rytas Babickas - Okteto vadovas ir akompanuotojas.

Nuotrauką darė Saulius Venclauskas

SUSITIKSITE DAUG DRAUGŲ
LIETUVIŲ DIENOSE CANBERROJE

AUKODAMI TAUTOS FONDUI,
REIŠKIAME SOLIDARUMĄ
KOVOJANČIAI LIETUVAI!

TF Atstovybė Melbourne

Dainos Sambūris laimėjo visų širdis

35 m. Jubiliejinis koncertas praėjo nepaprastu pasisekimu

Melbourno lietuviai savo chorą labai vertina. Tai ir į Jubiliejinį koncertą gruodžio 2 d. popietę Lietuvos Namų salė buvo sausakimša — virš 300 lietuvių iš Melbourno ir atstovų iš plačių ir tolimų kolonių - Geelongo, Marningtono, Ballarato, Latrobe Valley, Sale. Scena buvo papuošta 35 metų sukaktimi. Buvo atspausdintos programos. Uzdangai pakilus, scenoje buvo išsiriškęs Mišrus choras, sudarydamas puikų vaizdą: salė tamsi, o choras nušviestas stiprių prožektorių, lyg saulės spinduliais, mergaičių ir moterų spalvingi tautiniai rūbai, gintaro karolių eilės. Įeinančią besišypsiančią dirigentę Danutę Levickienę publika pasitiko gausiais plojimais. Dirigentė rami ir visiškai tikra choro geru pasirošimu. Nors stipri šviesa spigino choristams į akis, bet jų akys drausmingai buvo nukreiptos į dirigentę ir choras atliko skambias dainas: J. Žilėvičiaus Šokim, šokim, J. Sinišaus Pavasario daina, A. Bražinsko Einu per žemę, kur melodeklamacija atliko Emilija Šeikienė. Tai sužėję plojimai po kiekvienos dainos, kurios savo grožiu, melodingu skambesiu užburė visus susirinkusius.

Uzdangai vėl pakilus pasirodė Moterų choras, dirigavo Birutė Prašmutaitė. Choras ir jų Sekstetas padainavo tris dainas, besikeičiančiais tonais, įvairuojančiais at-

spalviais: V. Jančio harmonizuotą liaudies dainą Daržely rūtelė pražydo, J. Tallat-Kelpšos Gale lauko toli ir K. V. Banaičio Sutaissim tinklelius iš operos Jūrātė ir Kas tytis. — Vėl plojimai be perstojo.

Scenoje Mišrus choras. Diriguoja Birutė Prašmutaitė. Padainavo J. Gruodžio harmonizuotą liaudies dainą Mergužėle mano miela, A. Bražinsko Pabaigtuvių pėdas, J. Švedo Anoj pusėj Nemunėlio, čia solo partiją atliko švelniu sopranu Bronė Staugaitienė ir V. Jakubėno Mūs tautos žemėlė. Suskambėjusios lietuviškos dainos taip gliai palietė klausytojų širdis, suteikdamos daug džiaugsmo ir pasididžiavimo, kad choras sugeba išreikšti lietuvių tautos dainos grožį.

Jubiliejinio koncerto antrąją dalį pradėjo maloni staigmena: Jaunųjų choras iš mūsų Parapijos Sekmadienio mokyklos mokinių, kuriuos paruošė dainavimo mokytoja ir Sambūrio choristė Bronė Staugaitienė. Kai į scenos priekį pradėjo vienas po kito žygiuoti jaunieji dainininkai, berniukai ir mergaitės naujais, dailiais tautiniais rūbais, atrodė, kad jų nei galo nebus, tai virš 30 jaunųjų įjungti į šį Jubiliejinį koncertą. Jiem dirigavo jų mokytoja Bronė Staugaitienė ir padainavo pora skambių liaudies dainų: Du broliukai ir St. Šližio Punsko lietuvių dainą - Gintaro Kraš-

tas. Jaunųjų balsai gerai skambėjo, buvo labai gerai paruošti, egzaminą išlaikė su pagyrimu! Jiems susėdus į scenos pakraštį, scenoje pasirodė Tautinių šokių Malūnėlio grupė, vadovaujama Brigitos - jaunosios Karazijienės. Tie jaunieji gyvai pašoko Kalvelį, Malūną ir Blezdinginį Jonkelį. Kalvelį šokant daina palydėjo Jaunųjų choras. Šokant akordeonu grojo Petras Aras. Dainos Sambūriui pagarba ir didelė padėka, kad savo Jubiliejiniam koncertui galėjo tiek daug jaunųjų dainininkų paruošti ir įvesti į sceną! Jaunųjų chorui akompanavo smuiku Steponas Levickis, klarneta Ričardas Radom, pianinu Petras Aras.

Vyrų choras, diriguojant Danutei Levickienei, padainavo N. Martinonio Oi džiūm, džiūm ir J. Dambausko Jau žirgelis pabalnotas. Tai stipriai, melodingai nuskambėjo vyrų dainos, palydėtos šiltai plojimais.

Koncerto užbaigimui išsiriškavo Mišrus choras. Choristės savo tautinius rūbus jau buvo pakeitusios į baltai - kremavas ilgas suknius su išsiuvinėtom stilizuotom tulpėm. Diriguojant Danutei Levickienei, atliko Bernardo Brazdžionio parašytą Tremtinio kantatą, kuriai muziką sukūrė V. Šimkus. Solo partiją atliko Virginija Bruožytė - sopranas ir Vincas Danius - tenoras. Savo prasmingais patriotiniais žodžiais ir melodija taip visus klausytojus sužavėjo, kad sukilę ant kojų plojo ir plojo. Toks pagerbimas "Standing Ovation" ne taip dažnai atsitinka net ir Australijos bei valstijų Operų spektakliams. Tuo mūsų didžiulė auditorija išreiškė savo susižavėjimą lietuviška daina, kaip stebuklingą dainos grožį atskleidė Dainos Sambūris ir sustiprino ryžtą dėl Tėvynės Lietuvos Laisvės darbų!

Koncertui akompanavo pianistė Zita Prašmutaitė, o kai nereikėjo kuriai dainai akompanuoti, ji pati įsijungdavo į chorą dainuoti.

Padėkos žodį tarė Bendruomenės pirm. Dr. Jonas Kunca ir įteikė dirigentei Sambūriui skirtą dovanų voką. Dalyvaavęs Latvių choro dirigentas įteikė chorui gyvų gėlių didelę puokštę. Sambūrio pirm. Kęstutis Lynikas visą auditoriją pakvietė Dainos Sambūriui sugiedoti Valio, Ilgiausių Metų!

Pabaigtuvių vaisės buvo suruoštos Jubiliejinėje salėje, tai pačių Sambūrio choristėjų darbas. K. Lynikas pranešė, kad Sambūrį Jubiliejaus proga telefonu sveikino iš Sydnejaus Dainos choras, o iš Adelaidės gautas gražus sveikinimo laiškas, kurį atsiuntė Lituania choras ir dirigentė. Vaisių metu pasakė prakalbas parapijos klebonas kun. Pr. Vaseris, Tėviškės Aidų redaktorius kun. Dr. Pr. Dąkūnys, Radijo valandėlės koordinatorius Gabrielius Žemkalis, Leonas Baltrūnas, pačios dirigentės — D. Levickienė, B. Prašmutaitė. Vincas Ališauskas pateikė daug žinių iš Sambūrio istorijos ir veiklos. Buvo išdainuota dar daug skambių dainų. Buvo pakilus nuotaika, pakilęs buvo ūpas!

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per Tėviškės Aidus. Trumpas, tradicinis sveikinimas tik \$ 5, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti TA Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dingis.

Tėviškės Aidų Kalėdinis numeris spausdinamas gruodžio 13 d. Kalėdinius sveikinimus prisiųsti iki gruodžio 10 d., vėliau gauti jau nebepateks į tą laidą. Tad visų prašome be delsimo jau dabar atsiųsti savo sveikinimus, kad juos būtų galima tiksliai sudėstyti.

ALK Federacijos Valdyba

MELBOURNAS

IESKOMAS LIETUVIŲ NAMŲ PRIŽIŪRĖTOJAS

Melbourno Lietuvių Namams reikalingas prižiūrėtojas, kuris atliktų valymo ir namų saugumo darbus. Geros sąlygos. Dėl informacijų kreiptis į Klubo pirmininką Petrą Sungailą, tel. 267 4163, neatsakius skambinti 397 7594 arba savaitgalio metu į klubą tel. 328 1560.

Melb. Lietuvių Klubo Valdyba

EXTRA MONEY!

Part-time selling opportunity exists for selfemployment for energetic male and female individuals from 18 years old - no age limit. If so desired, weekends and nights may also be utilized. Some English required. Earnings substantial. For appointment only ring 318 3436 from 7 pm. - 9 pm. Monday to Friday inclusive.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

Asmeniškios dovanos giminėms Lietuvoje

Po naujų pertvarkymų ir pakeitimų siuntiniams į Lietuvą siųsti, nuo dabar maitą už dovanas turės sumokėti patys siuntinių gavėjai, siūlome ir toliau pasinaudoti mūsų patyrusiu ir praktišku tarpininkavimu.

Kalėdinė dovana - siuntinys Nr. 4, 1984 m.

1 Vyriškas arba moteriškas megstinis, 1 vyriški išeginiai marškiniai, 1 bliuskutė, 2 p. vyriškų kojinių, 2 p. moteriškų nailoninių kojinių, vilnonė arba šilkinė gėlėta skarelė, 40 anglišku arba amerikietišku cigarečių, ½ sv. arbatos, 1 sv. grynos pupelių kavos, 1 p. džinsinių kelnų, denim arba rumbuoto aksomo, firmų "Wrangler" arba "Levi", 1 vyriška arba moteriška žieminė striukė - anorak. Šio siuntinio kaina su pašto ir dokumentų sutvarkymo išlaidomis - \$ 250.

Jei kas pageidauja gali ir pats sudaryti siuntinį, savo nuožiūra, iš pageidaujamų Lietuvoje dalykų, kuriuos žemiau išvardiname.

Sportiniai batai, vyriški ar moteriški, firmos "Adidas"	\$ 38.
siuntinyje gali būti 2 poros.	\$ 61.
	"Olimpus" \$ 25.
	\$ 52.
Sportiniai kostiumai, firmos "Adidas"	\$ 42.
	\$ 61.
	"Olimpus" \$ 22.
	\$ 51.
Džinsinės denim arba rumbuoto aksomo kelnės	\$ 27.
Žieminiai moteriški ilgi batai su šiltu pamušu	\$ 100.
Normalūs vyriški arba moteriški geri batai	\$ 50.
Vyriški kostiumai	\$ 170.
Moteriški kostiumėliai	\$ 120.
Moteriški arba vyriški megstiniai	\$ 34.
Vyriški išeginiai marškiniai	\$ 20.
Bliuskutės	\$ 20.
Vilnonės arba šilkinės skarelės	\$ 8.50.
Vyriškos arba moteriškos striukės - anorakai	\$ 100.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra reikia pridėti pašto ir apdraudimo išlaidom \$ 44.

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles. Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba valiuta. Nauja tvarka galioja dabar.

(Z. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England, Tel. 01 460 2592.

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: — Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdytume, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

AL Fondo Valdyba

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Pirmoji Komunija mūsų vaikų mokyklai bus gruodžio 9 d. per Lietuvos pamaldas.

Parapijos Sekmadienio mokykloms bus gruodžio 9 d. per Lietuvos pamaldas.

Bendrų Kūčių šiais metais nebus, nes daugelis Kalėdų pirmą dieną ruošiasi važiuoti į Lietuvos Dienas Canberroje.

Kalėdų dieną pamaldos lietuviams bus 9 val. vietoj 12 val. kaip paprastai būdavo. Daug kas važiuoja į Lietuvos Dienom į Canberrą ir užtat po lietuviškų pamaldų tą pačią dieną dar galės spėti nuvykti į Canberrą.

Lietuviškų pamaldų nebus gruodžio 30 d., sekmadienį, ir per Naujus Metus, nes kunigai bus išvykę į Lietuvos Dienas Canberroje. Po Naujų Metų sekančios lietuviškos pamaldos bus sausio 6-tą per Tris Karalius ir paskui vėl įprasta tvarka kiekvieną sekmadienį 12 val.

Prelatas Dr. Paulius Jatulis iš Europos atskrido XII. 1 anksti rytą. Trumpai pas mus Parapijos Namuose pailsėjęs išvyko į Adelaidę, kur jam gruodžio 9 d. ruošiamas 50 m. Kunigystės Jubiliejus pagerbimas. Į šias iškilmes važiuos kun. Pr. Vaseris. Svečias prel. P. Jatulis yra Europos lietuvių vyskupo sekretorius ir Popiežiškosios Lietuvių Sv. Kazimiero Kolegijos Romoje vicerektorius. Australijoje numato pabūvoti apie porą mėnesių.

Morningtone prieškalėdinės lietuviškos pamaldos gruodžio 23 d. Advento 4-tą sekmadienį 2 val. po pietų St. Macartan's bažnyčioje

AUSTRALIJA IR

NAUJOJI ZELANDIJA

Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II gruodžio mėn. MA nariams skyrė sekančias intencijas: b e n d r a j a - Už Bažnyčią kaip žmonijos vienybės simbolį; m i s i j ų - kad atskiros tautos gyventų taikoje viena su kita. 'Trumpas rytmetinis aukojimas - Visa aukojų Tau, Sventiausioji Jėzaus Širdiel

BAŽNYČIA - VIENYBĖS SAKRAMENTAS

Gruodžio mėnesį esame kviečiami aukoti savo maldas, darbus, džiaugsmus ir kentėjimus kasdien už konstitucijos LUMEN GENTIUM - "Tautų Sviesa" įgyvendinimą, nes tai yra vienas iš pačių svarbiausių Vatikano II suvažiavimo dokumentų. Jis paskelbtas 1964 m. lapkričio 21 dieną.

Taip pat mes kviečiami melstis ir už pasaulio taiką, nes popiežius yra papratęs šią intenciją rekomenduoti kasmet gruodžio mėnesiui ne tik tam, kad mes prašytume taikos, kurią angelai paskelbė Betliejuje per Kalėdas, bet kad ji primintų Pasaulio taikos dieną, skelbiamą metų pradžioje - sausio 1 d.

Sios aiškiai skirtingos intencijos pristato mums paminėtosios dogmatinės konstitucijos patį svarbiausią aspektą vienu sakiniu: Bažnyčia yra savo rūšies sakramentas

A.A. VINCUI VAIČIULEVICIUI

staiga širdimi mirus Hobarte, nuoširdžiai užjaučiame Marytę Vaičiulevičienę ir visą šeimą sukrėtą skausmo, taip netikėtai netekus savo mylimo vyro ir brangaus tėvo. Su malda palydėdami jo vėlę, kartu liūdime.

Magdūtė ir Petras Šiaučiūnai su šeima

Drake St.

Geelonge Sv. Kalėdų pamaldos šv. Jono bažnyčioje Kalėdų I dieną - gruodžio 25-tą 9 val. ryto.

Stasio Šiuškaus ir Petronėlės Šiuškienės mirusieji tėvai bus prisiminti šv. Mišių auka Lietuvių Namų koplyčioje gruodžio 8-tą 3 val. p.p.

Lietuvių Namų koplyčioje gruodžio 15-tą, šeštadienį, 4 val. p.p. bus aukojamos šv. Mišios už a.a. Veroniką Vaišutienę. Gyvojo Rožančiaus nariai kviečiami dalyvauti šv. Mišių aukoje už savo narę. Praneša Būrelio vadovas Leonas Padgurskis.

Juozas Sarapinas iš Footscray, Tėviškės Aidų ekspedicijos savanoris bendradarbis, apsirgo, po peršvietimų slaugomas namuose savo žmonos.

Petras Bartasius 10-tose mirties metinėse šv. Mišių auka XII. 10 prisimintas savo žmonos Johanos Bartasienės.

Melbourn Socialinės Globos Moterų D-ja Tėviškės Aidus su Sv. Kalėdom pasveikino \$ 50 dovana, taip pat su \$ 50 pasveikino ir K. J. Šimkūnai. Aičū jiems laikraščio leidėjo Federacijos vardu.

Vincas Vaičiulevičius, 61 m. amžiaus, staiga širdimi mirė Hobarte lapkričio 28 d. Už jo vėlę pas mus aukotos šv. Mišios, užrašytos jo žmonos Marytės ir Magdūtės ir Petro Šiaučiūnų.

Lapkričio 12 d. Lietuvoje mirė Aldonos Narušienės brolis Stasys Čiurlionis. Už jį aukotos šv. Mišios praeitą penktadienį.

Mirė Edvardas Preikštis, 60 m. amžiaus. Palaidotas gruodžio 5 d. Fawknere krematoriume.

arba intymios vienybės su Dievu ženklas ir visos žmonijos vienybės ženklas.

Šiais žodžiais Vatikano II suvažiavimas bando aiškinti - kas yra Bažnyčia savyje ir kuo ji turėtų būti pasauliui.

Kas yra, iš šio taško žiūrint, sakramentas? Krikščionybės ankstyvėnėje literatūroje graikiškai jis vadinasi "paslaptimi", o verčiant į lotynų kalbą gavosi "sacramentum". Paslaptis pirmoje eilėje reiškia slaptumą gaubiamą įvyki, kuris atskleidžiamas vien tik draugams. Tokį būdą pasirinko ir Viešpats sakydamas mokiniams: "Jums leista pažinti dangaus karalystės paslaptis" (Mt 13.11). Taip pat Senojo Testamento pranašystės apie Mesiją buvo vadinamos paslaptimi. Pagaliau paslapties sakramentu buvo pavaizduota ir Bažnyčia, kurioje atskleidžiami Kristaus pasaulio atpirkimo veiksmai. Todėl Vatikano II suvažiavimas pavadino Bažnyčią irgi ženklu ir "instrumentu", nes ji kilo ir semiasi jėgos iš praeities įvykio - Kristaus įsikūnijimo paslapties. Instrumentu, - nes ji darbuodama trumpą laiką dabartyje, pasiekia savo pilnatvę tik ateityje. Tokiu būdu Bažnyčia yra susitaikinimo ir vienybės sakramentas su Dievu ir žmonėmis.

Prasmingų šv. Kalėdų su Kūdikielio taikos šypsniu iš prakartėlės visiems brangiesiems MA nariams ir paskiriems tautiečiams nuoširdžiai linki -

Kun. S. Gaidelis, SJ

LINAS KALADĖ 85 METŲ

Linus Kaladė atšventė jau gražią amžiaus sukaktį - 85 metus. Gražus sutapimas, kad ir jo žmona Apolonija gimusi tą pačią dieną ir tą patį mėnesį - gruodžio 1 d., tik vėlesniais metais. Taip jie gimtadienį šventė kartu. Jį paruošė šį kartą jų sūnus Antanas savo namuose. Susirinko visi Kaladžių vaikai - sūnus Henrikas, duktė Irena Tamošaitienė. Visi su savo šeimynomis. Anūkų didelių ir mažų. Antano sūnus Povilas šiuo tarpu Anglijoje, karo lakūnas. Jis tiksliai atskaitė laiką ir kaip tik vaišių metu iš Anglijos paskambino telefonu ir pasveikino savo senelius gimtadienyje.

Linus Kaladė girininkas, kilęs iš Skapiškio. 1919 m. stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę ir tarnavo penktam pėstininkų pulke. Kovose dalyvavo prie Vievio. Grįžęs iš kariuomenės pasiruošė girininko tarnybai ir tarnavo Utenos urėdijoje. Karo metu su visa šeima pasitraukė į Vokietiją, o pokariu atsidūrė Australijoje ir įsikūrė Melbourn. Gausioje savųjų šeimoje atšventė jau 85 metų sukaktį. pv.

NAUJI LEIDINIAI

Codex Mednicensis seu Samogitiae Diocesis, Lietuvos istorijos šaltiniai, I dalis, 1416. II. 13 - 1609. IV. 2. Išleido Lietuvos Katalikų Moks-

lo Akademija Romoje 1984 m. Dokumentus surinko ir redagavo Paulius Jatulis. 716 puslapių su trimis žemėlapiais ir 35 psl. įvadu. Mokslininkas, istorikas prelatas Dr. P. Jatulis atliko milžinišką darbą iš Vatikano ir kitų archyvų surinkęs Žemaičių vyskupijos - Lietuvos istorijos dokumentus. Šis veikalas skirtas mokslininkams, dokumentai originalia lotynų, lenkų ir senąja vokiečių kalba. Dokumentų santraukos ir paaiškinamasis žodis lietuvių kalba nuo 637 p. iki 664 psl.

Lituanus, 1984, Volume 30, Nr. 3. Jau 30 metų leidžiamas anglų kalba Lituanus informuoja Vakarų pasaulio inteligentiją apie lietuvių kultūrą ir veiklą. Periodiškas išleidimas patvirtina, kad Lituanus atlieka savo uždavinį. Sventųjų progą užprenumeruokime Lituanus į kurią australų biblioteką, savo draugams, vaikams. Metams \$ 15. Adresas: Lituanus, 6621 S. Troy, Chicago, Illinois 60629 USA.

Kronikos Balsas Nr. 5, žurnalas leidžiamas Lietuvos Kronikos Sąjungos, 6825 So Talman Ave. Chicago, Illinois 60629 USA. Išsilaiko tik aukomis.

MELBOURNAS

ŠEŠTADIENIO MOKYKLA

Gruodžio 9 d., sekmadienį, 5 val. po pietų Lietuvių Namų Bendruomenės kambaryje yra šaukiamas Šeštadienio mokyklos metinis susirinkimas. Kviečiame jaunimą, tėvelius ir suinteresuotus asmenis atsilankyti.

Šeštadienio Mokyklos Tėvų Kom.

TALKOS PRANESIMAS

Lietuvių Kooperatinė Kredito Draugija "Talka" Ltd. praneša, kad nuo 1985 metų sausio mėn. 1 dienos procentai už terminuotus indėlius pakeičiami.

Už terminuotus indėlius bus mokama: nuo \$ 100 iki \$ 20.000 - 12%; nuo \$ 20.000 ir daugiau - 13%; už einamąsias sąskaitas palteka - 9%.

Talkos Valdyba

Sveikiname Tave, ALDONA BUTKUTE - mūsų Teatro aktorė - pasipuošusia naujais mokslo žiedais.

Aušros Teatras Melbourne

NAUJŲ METŲ BALIUS

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Gruodžio 31 d., 8 val. vakare

Įėjimas \$ 15. Bilietus užsisakyti telef. 857 5854 iki gruodžio 20 d. arba pas Feliksą Sodaitį.

ALB Melbourne Apyl. V-ba

CLEVELANDO OKTETO KONCERTAS

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Sausio mėn. 9 d. 7 val. vakare

Įėjimas \$ 8, pensininkams \$ 4.

Sutinkančius paimti savo globon svečius, pranešti telefonu 857 5854.

ALB Melbourne Apyl. V-ba

Džiugo Tuntas

Melbourn Džiugo tuntas savo metinę iškylą turėjo gruodžio 1 d. Buvo parinktas gražus pajūrys Morningtono pusiasalyje prie Rye tilto. Dauguma iškylautojų vyko autobusu nuo Lietuvos Namų, nuo kurių iki iškylų vietos buvo 95 kilometrai. Kiti vyko savomis priemonėmis. Taip 11 val. jau visi buvo paskirtoje vietoje eukaliptų paunksmėje. Ne visas tuntas galėjo atvykti, nes dar daugelis turėjo egzaminus mokyklose ir turėjo jiems gerai ruoštis.

Visiems susirinkus, tuntą išrikiavo adjutantas ps. Petras Kružas. Po draugininkų raportu pranešė vyr. skautininkei Danutei Čižauskienei ir štabui, kad išsiriškiavę 54 skautai ir skautės. Buvo perkaityti įsakymai ir sekė skautų žodis, labai įspūdingas jaunimo pasižadėjimas branginant savo garbę tarnauti Dievui, Tėvynei, padėti artimui ir vykdyti skautų įstatus. Čia Prityrusios skautės Ižodį davė Rita Čižauskaitė, Rita Savickaitė, Lidija Ramanauskaitė ir Vilija Tamošaitytė. Skautės gel-

tonšlipsis Ižodį davė Rita Zoniutė. Skauto Ižodį davė Vytautas Antanaitis, Raimundas Bruožis ir Ričardas Radom. Gintaras Šimkus buvo pakeltas į paskiltininko laipsnį. Po ceremonijų tuntininkė pasveikino ir visiems palinkėjo geros sėkmės mokyklų egzaminuose, linksmybų Kalėdų švenčių ir gražaus stovyklavimo Rajono stovykloje, kuri prasidės sausio 2 d.

Po tunto sueigos iešminėje skaičių dešrelių iškepė Jūrų Budžiai: Mindaugas Simankevičius, Dr. Andrius Prancūnas ir Tadas Adomavičius. Buvo praversti žaidimai, pasimaudymas jūroje.

Tuo tarpu Skautininkų Ramovės pirm. s. Jonė Zitkevičienė pravedė sueigą. Čia pašnekesį pateikė s. Birutė Prašmutaitė apie skautininkų pareigas ir sukėlė gyvas diskusijas. Sekančią sueigą numatyta susaukti po Vasario 16 minėjimo pas skautininką Juozą Makulį. Tiksliai data vėliau bus pranešta. Ramovės nariui ir Rajono Vadui skautininkui Albinui Pociui išsikeliant gyventi į Adelaidę visi laiškeliu palinkėjo geriausios sėkmės ir skautiškos ištvėrmės, dirbant Dievui, Tėvynei ir Artimui. Padavę vienas kitam rankas, sueigą baigėme giedodami Lietuva brangi. PD

Lietuvių Skautų Sąjungos visuotiniai rinkimai korespondenciniu būdu baigėsi ir iš Amerikos gauti rezultatai. Nauju Australijos Rajono vadu yra išrinktas vyr. s. Balys Barkus Sydnejuje. Į LSS Tarybą išrinkti iš Australijos: v.s. Bronius Žalys, s. Pajauta Pullinen ir jūrų paskautininkas Algimantas Žilinskas. Sveikiname naujuosius vadovus!

SVEČIAI IŠ UZJŪRIO Į LIETUVIŲ DIENAS CANBERROJ

PLB Valdybos pirm. Vytautas Kamantas su ponija Gražina atvyks ta į Sydnejų Kūčių dieną gruodžio 24 8.40 ryte Qantas lėktuvu ir dalyvaus bendrose Kūčiose Lietuvių klube. Kamantai dalyvaus Lietuvių Dienose Canberroje ir iš ten sausio 1 d. vyks į Melbourną, kur jie viešės iki 6 ar 7 sausio. Sausio 9 atskris iš Aucklando į Sydnejų ir sausio 10 vakare išskris atgal į JAV. Vyt. Kamantas labai apgalvestauja, kad šiuo kartu negalės aplankyti kitų lietuvių kolonijų dėl laiko stokos ir darbo.

VLIKo vicepirm. Vytautas Joku-baitis su žmona atskrenda į Sydnejų gruodžio 23 d. 7.10 ryte Canadian Pacific lėktuvu. Jis dalyvaus Lietuvių Dienose ir Krašto Tarybos sesijoje. Tautos Fondo pirm. Juozas Giedraitis su žmona atskrenda gruodžio 22 d. 12.15 po pietų Pan - American lėktuvu iš Aucklando. Jie dalyvaus Lietuvių Dienose ir Tautos Fondo įgaliotinių suvažiavime Canberroje. Iš Sydnejaus išskris sausio 3 d. 3.30 val. p.p. Visus lietuvius prašome kas galite atvykti į aerodromą pasitikti mūsų garbinguosius svečius.

Krašto Valdybos Informacija

MELBOURNAS

KALĖDŲ EGLUTĖ

Tradicinę Kalėdų Eglutę ruošia Katalikų Moterų D-ja gruodžio 16 d., sekmadienį, 1.30 val. p.p. Lietuvių Namuose.

Lietuviško vaikų darželio vaikai atliks programą. Prašome tėvelius tinkamai paruošti vaikučius sutikti Kalėdų Senelį: padainuojant, padėklamuojant, ką įdomaus papasakojant. Kalėdų Senelis atvyks su dideliu maišu dovanų.

Programa prasidės punktualiai 1.30 val. p.p., nes po to seka kitas parengimas. Tėveliai pasimato su ruošėjomis prieš programą. Lauksime jūsų!

CANBERRA

KALĖDŲ EGLUTĖ

Canberros Apylinkės Valdybos tradicinė Kalėdų Eglutė šiais metais ruošiamas šeštadienį, gruodžio 1 dieną kartu su skautų Gegužine, Weston Park, Jarralumla. Pradžią 3.30 val. p.p. Kalėdų Senelis atvyks 4.30 val. p.p.

Visi vaikai iki 13 metų amžiaus gaus po dovanėlę - jei tėvai laiku užsiregistruos. Registruotis prašome Lietuvių klube, telef. 49 1801 iki antradienio, lapkričio 27 d.

Apylinkės Valdyba

Nebijokite tų, kurie žudo kūną, o negali užmušti sielos. Vėrciau bijokite to, kuris gali pražudyti ir sielą, ir kūną pragare. (Mt. 10.28).

MELBOURNAS

LIETUVIŲ BIBLIOTEKA

Australijos Lietuvių Fondo vardu dėkojame V. Aniliui, savo lėšomis persiuntusiam Vakarų Vokietijon, Vasario 16 gimnazijos nuo gaisro nukentėjusiai bibliotekai per 100 lituanistinių, Melbourne Lietuvių bibliotekai atliekamų, knygų.

Saltinių bibliotekai gauta: 1976 m. Australijos Lietuvių Dienų filmas. Dovana Dr. M. Quinn "Presented TIME the Hammond World Atlas, USA 1978. Gauta per Salikūną: Lietuvos pagrindinio spaudos USA perspausdinti leidiniai: "Aušra" 1978-1980, Nr. 35,37,39-41, 1983 -84, "Lithuanian Information Center", USA 1984, J. Bočio "Katalikybė ir inteligentija šiuolaikinėje Lietuvoje", S. Gaidelio, SJ "Maldos Apaštalavimas", V. Rimkaus "Lietuvių sukilimas Vilniuje", London 1984, M. Blyno "I. Nostradamus ir pranašystės/II. Erdvės ir paslaptys", JAV 1984. A. Gustaičio "Tikroji Lietuva", 79 žemėlapis ir 172 iliustracijos, Chicago 1983. A. Gustaičio sudarytas Lietuvos žemėlapis 1:1,000,000, Čikaga 1982. Lietuvos miestų herbai iš A. Gustaičio žemėlapiu, dail. T. Valius, Čikaga 1982.

Bibliotekai aukojo: \$ 5 B. Juodešienė, J. Barkienė 11 Lietuvos pašto ženklų, \$ 10 S. Sikorskis.

Visiems mūsų bibliotekos geradariams nuoširdus ačiū.

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

GEELONGAS

ALB Geelongo Bendruomenės Valdyboje pradėjau 1968 metais. Per tą laikotarpį ėjau įvairias man duotas pareigas su malonumu atlikau sąžiningai, paskutinius tris metus ėjau pirmininko pareigas, bet dabar, pablogėjus sveikatai, man tenka pasitraukti iš Bendruomenės Valdybos, perduodant Otto Schrederiui - vicepirmininkui - dabar eis pirmininko pareigas. Jo adresas: 20 Wolsley Grove, Bell Post Hill 3215.

Valdybos reikalais prašau kreiptis į Otto Schrederį dabartinį pirmininką. Aš pasitraukiau nuo gruodžio mėn. 1 dienos. Linkiu naujam pirmininkui darbingų metų.

Vladas Stuikevičius

LIETUVIŲ RADIO

VALANDĖLĖS

ADELAIDE SEBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.
CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmad. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.
SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 10.000 — 12%
nuo \$ 10.000 iki \$ 20.000 — 13%
nuo \$ 20.000 ir daugiau — 14%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 ikeičiant nekilm. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvos Namai, 50 Errol St., North Melbourne, Tel. 328 4957.
Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.
Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaidėje sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvos Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvos Namai, 6 Eastry Ct. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvos Klubu patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

Tobin Brothers Pty. Ltd. Funeral Directors.

North Melbourne: 189 Boundary Rd., 3051. 329 6144
Frankston: 232 Cranbourne Road, 3199. 789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road, 3046. 306 2044
Malvern: 1382 High Street, 3144. 509 4720
Noble Park: 505 Princes Highway, 3174. 546 7644